

ПАРОХИЈСКО ПИСМО

СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ ЦРКВЕ
СВЕТОГ САВЕ – ЛОНДОН

PARISH LETTER

THE SERBIAN ORTHODOX CHURCH
OF SAINT SAVA - LONDON

No. 52

January - June 2015

УРЕДНИШТВО

THE SERBIAN ORTHODOX CHURCH OF SAINT SAVA

**89 Lancaster Road
London, W11 1QQ
Tel: 020 7727 8367
www.spclondon.org
E-mail: crkva@spclondon.org**

„Парохијско писмо“ уређује Црквено-школска управа

Свештеници:

**Протојереј ставрофор Горан Спаић
Протојереј Драган Лазић**

Управа:

**Председник: Петар Агбаба
Потпредседник: Петар Кашић
Секретар: Ђурђа Савић
Благајник: Рада Јурић**

Чланови:

**Момчило Бабић, Милан Дедић, Ранко Кувелјић, Др Горан Машановић, Вера
Јовић, Петар Ивановић, Константин Мирковић, Марко Говоруша, Југослав
Јанковић и Зоран Пајић**

Повереници:

Момчило Бабић, Милан Дедић, Петар Агбаба

ПАРОХИЈСКЕ ВЕСТИ

Драга браћо и сестре,

У овом билтену желимо да вас обавестимо о дешавањима у Цркви и Парохији у последњих неколико месеци.

ПРОСЛАВА БАДЊЕГ ДАНА И БОЖИЋА

И ове године, као што наша православна вера и народни обичаји налажу, Бадњи дан и Божић су прослављени торжествено и свечано. На Бадњи дан служено је вечерње и освећени бадњаци, које су верном народу уз свештенство делили и чланови управе Црквене општине. Црквена управа се побринула да све протекне добро организовано тако да и ове године, и поред великог броја људи, који за овај диван празник походе нашу цркву, владао је ред и поредак посебно код поделе бадњака. Бадњаке је и ове године припремила Духовна заједница Св.Алиimpiја Столпника. После Акатиста који се редовно служи четвртком у 19.00 часова окупили би се највреднији чланови и остали добровољно сат времена да праве бадњаке, како би за Бадње вече обрадовали своју браћу и сестре, вернике наше цркве. Овај пример би догодине, ако Бог да, требали да следе и други јер више вредних руку увек треба. Верници су бадњаке и сламу понели својим кућама да их подсећају на рођење Христово и на обичаје које су понели са својих домаћих огњишта, а својој цркви приложили из захвалности новчане прилоге за здравље и спасење.

Божићну Свету Литургију служили су свештеници цркве Светога Саве уз присуство великог броја верника.

На Светој Литургији, редовно као и сваке године, била је присутна принцеза Катарина Карађорђевић де Силва.

Прочитана је посланица Њ. Св. Патријарха српског Г. Иринеја, а прикупљани су и прилози за богословске школе и манастир Хиландар.

ПРОСЛАВА СВЕТОГ САВЕ ЦРКВЕНЕ И ШКОЛСКЕ СЛАВЕ

Прослава Св. Саве, црквене и школске славе, ове године била је у суботу, 26. и недељу 27. јануара 2015. године. Прослава је и ове, као и претходних година, протекла дивно и свечано уз присуство великог броја верног народа.

У суботу 26. јануара у 19.30 часова, у препуној сали Дома владике Николаја отпочео је Светосавски програм, благословом надлежног Епископа Г. Доситеја и химном Св.Сави коју су певали учесници програма и народ. Затим је прота Горан Спаић поздравио епископа, свештенике, као и све присутне. Програм са много песама и игара је лепо осмишљен и изведен, а потом је уследило народно весеље уз музику оркестра Љубише Денића.

У недељу, 27. јануара у 10.00 часова све је почело Светом Архијерејском Литургијом коју је служио Преосвећени Епископ Г. Доситеј а уз саслужење свештенства из британског дела наше епархије. Велики број четчева је узео учешће у овом свечаном славском богослужењу. На Св. литургији о.Стефан Поњарац одржао је проповед о Светом Сави. На крају Св. литургије освећен је и пререзан славски колач уз присуство бројних верника, учитеља и ученика Црквене школе.

На Светој Литургији и освећењу колача били су присутни принцеза Катарина Карађорђевић, амбасадор Републике Србије, господин др Огњен Прибићевић са сарадницима, војни аташе пуковник Саша Перовић и његов заменик, мајор Бојан Величковић. Домаћин овогодишње славе је био Драган Ждеро са својом породицом. На крају Свете Литургије сви су послужени са славским житом, а домаћини су поделили и поклоне школској и другој деци у цркви.

Одмах после службе, у великој сали Дома епископа Николаја у 13.00 часова, приређена је традиционална Светосавска академија.

Сала је била пуна гостију. И овде, поред надлежног епископа Доситеја, били су представници амбасаде Републике Србије, свештеници и председници других црквених општина у В. Британији. У име Покрета српских четника „Равна Гора“ био је присутан Г. Никола Момчило Бабић. Програм је отпочео српском, енглеском и светосавском химном које су сви присутни певали, а затим је домаћин славе, г-дин Драган Ждеро поздравио присутне честитајући славу свима. После тога је Светосавску беседу одржао г-дин Живко Ковановић, чтец храма Светог Саве у Лондону.

Програм је настављен уз песме, рецитације и позоришне комаде ученика свих узраста Црквене недељне школе у част Св. Саве, народним играма и песмама фолклорног ансамбла Растко. По завршетку програма прота Горан Спаић се захвалио свима присутним и пожелео да се и следеће године окупимо на Св. Саву у још већем броју.

Програм је успешно најављивао и водио на српском језику Андреја Лазић.

И ове године се Управа посебно побринула за нашу школску децу да буду посебно послужена и да осете нашу пажњу на дан кад је њихова школска слава и да то сећање буди у њима успомене целог живота и покрене на љубав према Православној цркви и Св Сави.

Такође, припремљен је ручак за све званице и парохијане од Црквене општине у Дому владике Николаја.

Ова прослава Св. Саве, свакако ће остати дуго у памћењу свих присутних, како деце која су учествовала у програму, тако и гледалаца. Још једном су се духовна чеда Светога Саве из Лондона окупила да прославе свога првог Архиепископа и просветитеља, имајући свест о својим српским коренима и припадности православној Цркви Христовој.

СТРАСНА СЕДМИЦА И ВАСКРС

И ове године као и предходних током Страсне (Велике) недеље службе су текле по устаљеном реду. Мало је било верника који су присуствовали службама ових дана када се литургијски и молитвено присећамо светих догађаја из живота Сина Божијег на земљи. Јасно је да се неке од служби одржавају у току радног времена па су многи спречени из објективних разлога доћи у цркву али верујемо да је више у питању размишљање наших верника да је „довољно“ доћи на Васкрс и помолити се за спасење душе. Ми ово не пишемо да „ружимо и грдимо“ свој народ, не дај Боже, већ да попут брижних родитеља саветујемо своју духовну децу. Долазити у ове најсветије дане Крсноваскрсне пасхе у цркву, слушати страсна јеванђеља, гледати како црквене службе кроз молитвене песме и побожне радње изображавају Христово распеће и полагање у гроб је нешто што код сваког верника оставља дубок осећај побожности у коме духовно узрастамо и примамо благодат Светог Духа. Верујемо да ћемо се сви

боље припремити идуће године и заузети своје место под Христовим крстом који нас узводи на небеске висине у Царство Бога Оца.

Ове године, Христов гроб су, као ранијих година, дивно уредиле и припремиле Љиљана Суботиновић и Зорка Максимовић.

И ове године, служена је Света Васкрсна Литургија у поноћ, после Васкрсног јутрења које је почело у 23.00 часа. Ова пракса служења Васкрсне Литургије у поноћ се примењује у многим нашим црквама и манастирима, почевши од Саборне цркве у Београду. Символика је богата - да будни и спремни као мудре јеванђелске девојке, са довољно уља у нашим светиљкама душе, пођемо у пола ноћи Васкрсом Женику у сусрет. Код доношења ове одлуке имали смо у виду чињеницу да многи наши верници који путују дуго до цркве ако долазе увече на Јутрење не могу доћи сутрадан на Свету Васкрсну Литургију. Њено служење у поноћ оставља многим породицама да се боље организују и припреме за Велики празник. Знатан број верника који је присуствовао на Литургији и причестио се потврда је да је одлука била добра и верујемо кад ова пракса заживи, Поноћна Литургија ће бити још посећенија.

Поноћну Васкрсну Литургију служио је о. Драган Лазић.

Свечана васкршња Св. Литургија служена је по обичају у 10.30 у недељу у препуном храму верника. Служили су о. Горан Спаић, о. Радомир Аћимовић, о. Стефан Поњарац и протођакон Ђорђе Чекеревац. Прочитана је посланица Његове Светости Патријарха српског Господина Иринеја и прикупљани су прилози за богословске школе. Велики број верника се причестио, а на крају Св. Литургије уз нафору подељена су и фарбана васкршња јаја.

Морамо споменути овде да су нам стигле и притужбе неколицине верника да је при крају Литургије у цркви настало комешање и жамор, које је њима засметало јер одаје утисак духовне недисциплине. Сматрамо да је овоме један од разлога што на овај највећи хришћански празник долази пуно света који су пријатељи, а ретко се виде у нашем великом граду, па похрле једни другима у сусрет са жељом да честитају Васкрс. То је свакако леп и благословен обичај, али то треба урадити са дужном пажњом према другим верницима, или причекати са смирењем свршетак Литургије а после у сали, или пред Светим храмом са родбином и пријатељима поделити честитања.

ДОГАЂАЈИ У ВОЛТАМ КРОСУ И ВОЛТАМ АБИ-ЈУ

ОСВЕЋЕЊЕ БАДЊАКА У ВОЛТАМ КРОСУ И ВОЛТАМ АБИ

У суботу 3. јануара 2015. српска заједница у Волтам Кросу и Волтам Абију, заједно са четничким колом Српских сестара приредило је прославу Бадње вечери. Освећење бадњака је бавио прота Драган Лазић уз присуство великог броја наших парохијана. По освећењу бадњака сестре су тако дивно послужиле све присутне посном вечером и пићем. Организована је и лутрија у корист Кола сестара, тако да је ово вече заиста било дивно и незаборавно.

СЛАВА КОЛА СРПСКИХ СЕСТАРА У ВОЛТАМ АБИ-ЈУ

У суботу 6. јуна, Четничко коло српских сестара у Волтам Абију и Волтам Крос-у свечано је прославило своју Славу Духове – Педесетницу. Славски колач осветио је и пререзао прота Драган Лазић пожелевши сестрама срећну славу и сваки успех у њиховом даљем раду. Ове године, домаћин славе била је чланица Црквене управе,

сестра Рада Јурић са својом породицом. После овога, славље је продужено уз дивну храну које су сестре припремиле, као и богату лутрију.

КОЛО СРПСКИХ СЕСТАРА „КОСОВКА ДЕВОЈКА“

- Сестре су приредиле дочек православне Нове године у великој сали Дома епископа Николаја у четвртак, 13. јануара 2015. Дочек је протекао у лепој и свечаној атмосфери уз богату трпезу и звуке народне музике. У поноћ сви су честитали једни другима „Српску нову годину“, и пожелели здравље и срећу, да сви будемо на Христовом путу верни и јаки, и као заједница да јачамо у сваком погледу.
- Вредне сестре су и ове године неколико пута припремиле "Џамбл сејл" сакупљајући новчана средства за помоћ цркви и потребитима. Тако нпр. Коло Српских Сестара из Лондона послало је новчану помоћ на Косово и Метохију, од које су купљени пакетићи за Божић и Св. Саву и подељени деци у српским енклавама. Све похвале за КСС које је вратило осмехе на лица малишана који одрастају у врло тешким условима.
- Коло сестара је 6. јуна 2015. прославило своју крсну славу Светог цара Константина и царицу Јелену. Сви свештеници су служили Свету Литургију и на крају су у цркви заједно са сестрама и осталим верницима разломиле славски колач и вином прелили кољиво, у молитвама призивајући свети Божији благослов на све сестре чланице Кола да буду сачуване у крепости вере и физичке снаге, како би дуго година служиле цркви Светога Саве и српском народу. Молитвено смо се сетили и оних сестара које због физичке немоћи нису могле бити присутне али су у мислима и молитви биле једно с нама тога дана, а такође и за оне наше сестре које су промениле светом а вредно су помагале цркву и народ и стекле тако венац славе у Царству небеском. Након обреда у име свештенства и присутног народа прота Горан се захвалио сестрама за њихов труд и хуманитарни рад. Сестре су припремиле и славски ручак за свештенство и народ. Све присутне на ручку срдечно је поздравила нова председница Кола сестара, госпођа Мирјана Живановић, свима захваливши на доласку, а са особитим поштовањем Њено Краљевско Височанство принцезу Катарину Карађорђевић, и представницу Амбасаде Србије госпођу Драгану Прибићевић, супругу амбасадора др Огњена Прибићевића. Ове године у гостима су биле и чланице Кола сестара из Бирмингема заједно са својим парохом о. Ненадом Поповићем.
- Коло је и ове године за своју славу, као што то раде већ дуго година, од онога што су радом стекле, даривале потребите. Такође, по устаљеном обичају, приложиле су

Цркви Св.Саве	£100.00
Дому владике Николаја	£100.00
Црквеној недељној школи	£100.00
Фолклорној групи Растко	£100.00

ФОЛКЛОРНИ АНСАМБЛ РАСТКО

Фолклорни ансамбл Растко је ове године уочи прославе Светог Саве организовао традиционално Светосавско вече о чему је напред било више речи.

Такође је и ове године, у суботу 27. јуна, у Великој сали Дома Епископа Николаја, припремио традиционални концерт за крај школске године. Учествовали су сви узрасти играча и плесне групе Растка, уз музичку подршку оркестра Аубише Денића. Све је било лепо за око и душу а забава за младе је потрајала и после завршетка службеног програма.

СВЕПРАВОСЛАВНО ВЕЧЕРЊЕ

Недеља Православља један је од значајних празника када Православна црква прославља победу над иконоборачком јереси која је у седмом и осмом веку потресала цркву. Уз учешће свих помесних православних цркви које делују у Лондону, у недељу 1. марта, по већ традиционалном обичају и пракси, служена је Вечерња молитва (Свеправославно вечерње). Ове године по устаљеном редоследу домаћинства Вечерње богослужење је служено у цркви Светог Саве Српског. Молитву су предводили Архиепископ Тиатире и Велике Британије **Господин ГРИГОРИЈЕ**, Епископ британско-скандинавски **Господин ДОСИТЕЈ**, Архиепископ Сурошки **Господин ЈЕЛИСЕЈ**, Архиепископ Керченски **Господин АНАТОЛИЈЕ** и помоћни епископ Архиепископа Григорија, **Господин АТАНАСИЈЕ**.

Служили су свештеници представници свих помесних цркви по следећем поретку:

1. Српска патријаршија
2. Цариградска патријаршија
3. Антиохијска патријаршија
4. Московска патријаршија
5. Румунска патријаршија
6. Бугарска патријаршија
7. Грузијска патријаршија
8. Руски егзархат Васељенске патријаршије
9. Руска православна црква изван Русије (ROCOR)

Благољепије православног богослужења увеличали су грчки, антиохијски, руски, грузијски, српски и румунски хорovi пјевајући Господу сваки на своме језику. Молитва се сливала као један глас Цркве Христове упућене Богу и благодаћу Његовом прожимала је душу сваког верника. Црква Светог Саве је била испуњена верницима свих народа и нација који су у исто време осећали дубоко егзистенцијално јединство које проистиче из дубине наше Православне вере. На великом входу, сви свештеници су носили иконе као сећање и симбол победе над иконоборцима. Овогодишњу веома упечатљиву празничну беседу одржао је јеромонах Николај Сахаров из манастира Св. Јована Претече у Есексу. Говорио је о значају молитве у предању Православног хришћанства и о искуству појединих светих отаца од првих векова Цркве све до садашњег доба, посебно истакнувши значај молитве у мисији Православне цркве.

Црквена општина лондонска је за присутне архијереје и свештенике али и за сав народ припремила послужење у црквеној сали тако да је уз братске разговоре и дружење

била добра прилика да се сви боље упознамо, градимо пријатељства и јединство наше цркве и наших народа.

КУЛТУРНА ДОГАЂАЊА

У протеклом периоду било је организовано неколико лепих културних догађања у организацији наше цркве.

СВЕТОСАВСКА АКАДЕМИЈА 2015: СВ. САВА КАО ВЕКОВНА ИНСПИРАЦИЈА СРБА

Свети Сава је вековима био инспирација Срба ма где живели или се налазили. Свим свесним Србима он је био путоказ кроз време и кроз све догађаје па било да су догађаји добри и светли или зли и мрачни. Светост његова и снага његовог просветитељства помагали су Србима да превазиђу све тешкоће на које су наилазили, било у Србији или у туђини. Најбољи доказ тога су и многобројни храмови посвећени првом српском просветитељу скоро на свим континентима. Лондонски храм Св. Саве у Великој Британији је доказ и потврда горе реченога.

У оквиру „Српског месеца“ организовани су бројни програми да би се Срби показали у најбољем светлу код својих домаћина Британаца. Без личности Светога Саве све би изгледало тако слабо и сиромашно а са њим све је лепо и богато. Тако цео један месец и више у Британији за Србе протиче у знаку Св. Саве.

У четвртак 5. фебруара ове 2015. у Пољском центру у Лондону одржана је Светосавска Академија у којој су, под руководством Српске православне цркве и старешине проте Горана Спаића узеле учешће све српске организације: Српски савет за Велику Британију, Српско друштво, Српски сити клуб, Спортско друштво, Про-арт, новине „Бритић“, и Српска библиотека, а уз подршку амбасаде Србије у Великој Британији. Поред великог броја гостију академији су присуствовали и Њ. К. Височанство принцеза Катарина де Силва, у име Краљевске породице Карађорђевића као и амбасадор г. Огњен Прибићевић. Академија је започела химном Св. Сави коју је певао црквени хор под руководством госпођице Зорке Максимовић. После химне прота Горан је пожелео добродошлицу гостима и све поздравио прво на српском а потом на енглеском језику.

Предавање о Св. Сави на тему „Историјски и културни значај Светога Саве“ одржао је професор одељења за руске и словенске студије универзитета у Нотингаму, др. Дејвид Норис (David Norris), нагласивши значај Св. Саве како у црквеном тако и у дипломатском погледу, цитирајући Доментијана, Црњанског, владика Николаја и друге.

Академија је настављена рецитацијама и песмама, уз пратњу клавира и других иструмената. Вера Миланковић, композитор и пијанисткиња клавирски је пратила текстове: "Св. Сава," "Преображење" и "Васкрсење". Глумица Марија Павловић Олпорт рецитовала је „Растка“ на српском и „Тројеручицу“ од Матије Бећковића на енглеском. „Лирику Атоса“ од Светислава Божића изводи на клавиру Маја Момчиловић Џордан, црквени хор пева „Хвалите имја Господње“ и „Споменик вечити“, „Игру“ од Василија Мокрањца извео је Британац Џон Бејли (John Bailey) на

клавиру а Марина Петров „Две етиде” од истог композитора да би после њих двоје, Марина и Џон у дуету на клавиру извели „Токату” од Зорана Христића. Елегију „На ливади ситна киша”, „Чарна горо пуна ти си лада”, и „Удаћу се мајко” оперски је отпевала сопран Силва Вучковић Меквин уз клавирску пратњу Маје Момчиловић Џордан. „Српску песму” од Јосифа Славенског свирали су на хармоникама Милош Миливојевић и Живорад Николић. Молитву Св. Владике Николаја „Благослови непријатеље моје Господе” произнела је глумица Весна Станојевић док је на великом платну изнад бине молитва стајала исписана на енглеском језику. Програм је завршен традиционалним песмама православног Балкана које су иструментално извели: Британка Хариет Мекензи (Harriet Mackenzie) на виолини и Милош Миливојевић и Живорад Николић са хармоникама.

Сви извођачи после програма изашли су на бину и били поздрављени бурним и дугим аплаузима а нарочито Маја Момчиловић Џордан која је највише труда уложила за успех Академије. Извођачи и сви присутни, радосни што је Академија тако добро успела, прешли су у другу салу на послужење, уз дуге разговоре и са жељом да се ова заједничка српска и светосавска традиција и у будуће настави. Организаторима и извођачима припадају све похвале.

ИЗЛОЖБА О ЈАСЕНОВЦУ - 17. фебруар 2015.

Међународна комисија за истину о Јасеновцу одржала је свечано отварање изложбе „Анатомија заборавља” коју је организовала Народна и Универзитетска библиотека из Бања Луке. Истовремено је била представљена и књига „Ханц Иван Мерц - истините лажи” аутора Драгане Мијатовић-Томашевић која је објављена у Бања Луци поводом Шесте међународне конференције о Јасеновцу 2014. године.

Према налазу Међународне комисије за истину о Јасеновачком систему хрватских логора за истребљење Срба, Јевреја и Рома у 2. светском рату, убијено је после страшног мучења преко 700.000 Срба, 80.000 Рома и 23.000 Јевреја, међу којима је било 110.000 деце испод 14 година старости (у Међународној комисији нема представника ни Срба, ни Хрвата, нити чланова са територије бивше Југославије).

Ханц Иван Мерц је према хрватској штампи и изјавама хрватских историчара био главни идеолог хрватских усташа, римокатоличких свештеника и часних сестара који су лично убијали и мучили Србе, Роме и Јевреје, оснивач крижара, орлова и сличних организација које су извршиле геноциде.

JASENOVAC - ANATOMY OF OBLIVION - 17 February 2015

The International Commission for the truth on Jasenovac organised the exhibition ANATOMY OF OBLIVION by the National and University Library of Banja Luka. There was at the same time the promotion of the book "Hanc Ivan Merc - the true lies" by Mrs Dragana Mijatovic-Tomasevic that was published in Banja Luka during the Sixth International Conference on Jasenovac in May 2014.

According to the International Commission for the Truth on Jasenovac, System of Croatian Camps for extermination of Serbs, Jews and Roma in WW2, more than 700,000 Serbs, 23,000 Jews and 80,000 Roma were slaughtered by Croats. There were 110,000 children under the age of 14 among the victims. (Among the members of the International Commission there were no Serbs, Croats or anybody from the former Yugoslavia).

According to the Croatian Press and Croatian historians, Hanc Ivan Merc was the main ideological founder of Croatian ustasa movement, roman-catholic priests and nuns who slaughtered and tortured Serbs, Jews and Roma personally. He also founded male and female crusaders in Croatia, as well as other movements which performed the genocide of the Serbs, Jews and Roma in Croatia.

ПРОМОЦИЈА КЊИГЕ О ЛЕДИ ПЕЦЕТ

У четвртак 19. марта 2015. у 19.30 у сали Лејди Паџет у Дому Владике Николаја, црква Светог Саве у Лондону (89 Lancaster Road, London, W11 1QQ) одржана је промоција књиге Наташе Марковић "Лејди Паџет" коју је објавио Плави Јахач 2015. године. Ауторка је причала о јунакињи њене књиге и о интересантним детаљима из биографије чувене енглеске хуманитарке која је пуно задужила и нашу заједницу у Лондону. После промоције је приређено послужење, на коме су се ауторка и гости задржали у пријатном разговору.

"Ако ме сви забораве, то ми је свеједно. Само да ме моји Срби не забораве!"

Изјавила је неколико дана пред смрт Лејла Паџет (Lady Leila Paget 1881-1958) која се још у Балканским ратовима заљубила у "њене Србе". Била им је верна до краја живота, више од педесет година. По рођењу припадала је највишем енглеском племству. У знак сећања, једна улица у Београду носи њено име. Кажу, имала је три љубави: волела је птице, цвеће и Србе...

Као жена енглеског посланика у Београду, Ралфа Паџета (1864-1940), у Балканским ратовима ради као добровољна болничарка у Болници Кола српских сестара, оснива болницу у Савамали - 1912, 1913... У Првом светском рату отворила је велику болницу у Скопљу 1914. године. То је била највећа болница и прва хуманитарна мисија у Србији. У Скопљу оболева од тифуса...

Била је лична пријатељица краља Александра Карађорђевића који је за хуманитарни рад одликовао Орденом Светог Саве 1915. За хуманитарне заслуге у Великом рату краљ Џорџ V одликовао је Орденом британског царства, 1917.

После Другог светског рата помаже Србима у емиграцији у Лондону. Отвара свој дом, чувени дворац Варен Хаус (Warren House) са 40 соба у Кингстону, на ободу Лондона,

где су залазили многи познати Срби тог времена од Слободана Јовановића, Милоша Црњанског, оца Иринеја, Владике Николаја... Школује много српске деце... Помаже нашу цркву у Лондону...

ПРОМОЦИЈА КЊИГЕ "ПОДСЕТНИК ЗА ВЕЛИКУ ДЕЦУ" Марије Богдан

У недељу 5. априла 2015., после Свете Литургије, с почетком у 13:00 часова, у сали Лејди Пеџет (89 Lancaster Road, London, W11 1QQ) одржана је промоција књиге "Подсетник за велику децу". Ово је прво ауторско дело Марије Богдан где централно место заузима Господ. О књизи су говорили ауторка и прота Милун Костић.

И доношаху му дечицу да их дотакне; али их ученици укорише. А Исус видевши негодова и рече им: "Пустите дечицу да долазе к мени, не браните им; јер таквима припада царство Божје. Заиста, кажем вам, ко не прими царства Божјег као мало дете, неће ући у њега." И загрливши их благослови их, стављајући руке на њих.

Јеванђеље по Марку, глава 10:13-16

"Подсетник за велику децу" је подсетник нама одраслима, да не заборавимо шта је то што је битно у животу. Човек 21. века је успео да стигне ван Сунчевог система, упознао је тајне атома, генетике и техничких достигнућа. Препешачио је велике земаљске површине и открио тајне дубоких мора, али и поред свих предности овог напредног века, човек још није успео да у целости упозна себе. Човекова душа и срце су највећа тајна коју нам је открио наш мили Господ Исус Христос. На којој ми треба да свакодневно радимо, кроз покајање, праштање, молитву, добра дела и огромну љубав једни према другима. Да тако постанемо права деца Божја.

Књига је састављена од десет прича које помажу читаоцу да једноставним језиком сагледа духовну и свакодневну стварност, да је Бог са нама и када ми мислимо да није. Божја љубав према човеку је неизмерна и овоземаљски живот нам је и дат из те огромне љубави. Радовати се животу и као мала деца живети у складу са Оцем нашим небеским, јесте пут ка спасењу и здравом живљењу. Ходећи напред у овом ужурбаном животу ми често заборавимо да је највећа благодат у нама самима, у нашој души, у нашем срцу, и да Господа имати, имамо све. Он дели са нама сваку радост и сваку сузу, и као прави родитељ жели оно што је најбоље за нас.

Књига је настала из жеље да поделим са вама ту радост, да је Господ увек ту поред нас, и да ма каква искушења живот носи, не одустајте, чак и кад вас живот обори, већ као што то деца раде, чистим срцем и простодушно га замолите за помоћ, и верујте неће проћи неко време а помоћ ће стићи и то у неком облику, који ће представљати изненађење за вас. У сусрету највећем Хришћанском празнику, Васкрсењу Господа Исуса Христа, желим вам да сви будете права деца Божја, и да пуни духовног добра и радости идете снажним корацима напред.

"ПОСЛЕДЊА ПОШТА" ЗА ЛЕДИ ПЕЦЕТ

У недељу 26. априла 2015. смо организовали "Последњу пошту" за Лејди Пеџет и храбре жене из разних страних медицинских мисија које су ризиковале своје животе у

Србији и на српским фронтима током Великог рата. После Литургије, у **12.30**, служен је **помен у цркви Светог Саве**. Од **13.00** у сали **Лејди Пеџет** је настављено сећање на Лејди Пеџет и остале храбре жене, кратким говорима и свирањем и певањем *The Last Post* и Тамо далеко у њихову част. Обезбеђено је и послужење на крају овог догађаја.

"Последња пошта" (*The Last Post*) је пројекат који спаја музику и сећање на стогодишњицу Великог Рата. Организује га Superact, непрофитна уметничка организација основана 2006. године која користи креативност за побољшавање здравља и добробити људи. Пројекат "Последња пошта" за 2015. годину је финансиран од стране Department of Communities and Local Government in England, Department of Culture Arts and Leisure in Northern Ireland и Heritage Lottery Fund (www.superact.org.uk/thelastpost).

ХРИШЋАНСКО НАСЛЕЂЕ КОСОВА И МЕТОХИЈЕ НА КИНГС КОЛЕЦУ

Дана 10. маја 2015. у 14 часова у Дому Епископа Николаја, поред цркве Светог Саве у Лондону, а исто вече у 19 часова у капели Кингс Колеца у Лондону, представљена је монографија Хришћанско наслеђе Косова и Метохије: историјско и духовно средиште Српског народа (тј. проширено и допуњено издање Задужбине Косова) на енглеском језику, у издању Севестијан преса, Издавачке куће Епархије западноамеричке, са коиздавачима Балканолошким институтом САНУ и Православним богословским факултетом Универзитета у Београду.

Монографија је већ доживела своју америчку турнеју, од источне до западне обале, и побрала прегршт похвала као свјеврстан издавачки подухват који међу корице књиге од 1008 страница текста успева да сажме најважније о друштвеним и културним кретањима на простору Косова и Метохије који за православне Србе представља духовну и националну колевку и заветно место Светотроичног Бога и Њему верног народа.

О књизи су говорили Епископ западноамерички др Максим (Васиљевић) и игуман дечански кир Сава (Јањић), пред преко сто заинтересованих слушалаца у предивно обновљеној и украшеној капели Св. Архангела на престижном лондонском универзитету.

Епископ Максим је укратко представио слојевити садржај књиге, истакавши да је ова монографија живо сведочанство о истрајном настојању Српске Православне Цркве да створи изузетну духовну и материјалну културу, очува своје вековне споменике и хришћанско наслеђе Косова и Метохије. Поменуо је да је ова књига плод труда више десетина стручних аутора, а посебно историчара проф. Душана Батаковића, директора Балканолошког института САНУ. Ова монументална монографија у научном, културном, уметничком и историјском погледу задовољава највише стандарде и на најбољи начин, уз обиље непобитних историјских чињеница и богат илустративни материјал, документује историјски и духовно-хришћански идентитет Српског народа на Косову и Метохији. Књига није политички него историјски документ и споменик Косова и Метохије у његовој скоро хиљадугодишњој историји.

О. Сава је истакао да духовно, културно и уметничко благо Косова и Метохије спада међу највећа достигнућа хришћанске цивилизације (поменуо је број од 1400 цркава и манастира и посебно десетине великих светиња од 12. до 14. века). Нажалост, уместо да буду препознати као богатство светске баштине, ови православни и српски споменици (осим неколико) су изложени демолирању, па и девастацији. Зато је понајвише Српска Црква дубоко забринута за судбину нашег народа на Косову и његових светиња (150 срушених светиња током 1999-2003.г. и још 35 у погрому 2004).

Наводећи конкретне примере страдања из савремене косовске драме, о. Сава је позвао на заштиту основних људских права и верских слобода. Посебно је нагласио онемогућавање повратка избеглих Срба и посете преосталих светиња и гробаља. Подсетио је на неопходност опстанка и заштите преосталих Срба, као и потпуне слободе кретања и права на рад, имовину и сл. О. Сава није пропустио да укаже на позитивне примере који обележавају свакодневницу на Косову а то је пре свих обнова рада Призренске богословије, велико прегалаштво професора и ученика што указују на бољу будућност српског народа на Косову. Такође је навео чињеницу да бројне посете ходочасника православним хришћанским светињама, дају наду у обнову манастира и цркава, доприносе благотворној мисији цркве која пресудно утиче на повратак поверења међу људима и народима и тиме на обнову живота у најширем смислу речи.

Обојица излагача су апеловала да се зауставе варварска уништавања и скрнављење храмова и гробља на Косову и да се обезбеди заштита живих настањених манастира и цркава које су од непоречиве националне, хуманитарне и верско-културне вредности. Такође је наглашена неопходност да се Српској Православној Цркви обезбеди повратак имовине, као и да се месном свештенству осигура неометан пастирски и духовни рад на Њиви Господњој.

Књига је тврдог повеза у пуном колору, на 1008 страница, илустрована са преко 900 драгоцених репродукција у боји свих важнијих историјских личности, градова, манастира, цркава, фресака, икона и уметничких дела врхунске вредности, а посебно је у њој презентована српска баштина под заштитом УНЕСКА. Осим тога, монографија садржи текстове наших знаменитих историчара, теолога, публициста, уметника, и још важније: преводе историјских докумената и повеља, а потом и разна саопштења и извештаје из прошлости као и из најновије садашњости наше трагичне косовске судбине. Поред националног, ова монографија је и од општег значаја за хришћане широм света, којима је српски и хришћански карактер наше Свете земље или непознат или мало познат.

МОНОГРАФИЈА "ХРИШЋАНСКО НАСЛЕЂЕ КОСОВА И МЕТОХИЈЕ" УРУЧЕНА БРИТАНСКОЈ БИБЛИОТЕЦИ У ЛОНДОНУ

Дана 11. маја, 2015. у 11 сати делегација предвођена Епископом западно-америчким Господином Максимом и амбасадором Србије у Уједињеном Краљевству Господином Огњеном Прибићевићем посетила је Британску библиотеку (The British Library, 96 Euston Road, London, NW1 2DB) и уручила примерак монографије "Хришћанско наслеђе Косова и Метохије: историјско и духовно средиште Српског народа" (тј. проширено и допуњено издање Задужбина Косова). Британска библиотека је национална библиотека Уједињеног Краљевства и чува највредније писане апи и

дигиталне записе на многобројним светским језицима. Многе од највредних књига, рукописа, часописа, патената, мапа и цртежа чувају се управо на овоме месту. Зато се Британска библиотека сматра једном од најпрестижних културних институција у светским размерама.

У високој делегацији су поред епископа Максима и амбасадора Прибићевића били принцеза Катарина Карађорђевић, игуман дечански о. Сава, јеромонах дечански о. Димитрије, господин Сава Пеић (бивши кустос у Британској библиотеци), председник Црквене општине лондонске господин Петар Агбаба, лондонски пароси о. Горан Спаић и о. Драган Лазић. Приликом доласка делегацију је дочекао господин Милан Грба, кустос у библиотеци за студије југоисточне Европе који је са својим колегама организовао разгледање библиотеке али и својеврсну изложбу од највредних српских књига које се чувају у Британској библиотеци:

- Мирослављево јевађеље, Издање Краља Александра (Беч, 1897.)
- Четворојеванђеље Јакова Српског (14. век)
- Списи Св. Василија Великог о аскетском животу (средина 14. века)
- Чиновник митрополита дабарског Висариона (Житомислић, 1706.)
- Октоих првогласник (Цетиње 1490.-1496.)
- Минеј празнични Божицара Вуковића (Венеција, 1538.)
- Псалтир Ћиманијев (Венеција, 1638.)
- Искусни подрумар (Беч, 1783.)
- Живот и прикљученија Доситеја Обрадовића (Лајпциг, 1783.)

Књиге изложене за ову прилику као и бројне друге, чине управо ову збирку вероватно најзначајнијом српском збирком књига у Западној Европи. Српска збирка у Британској библиотеци броји око 40.000 наслова књига и периодике са поља хуманистичких и друштвених наука и уметности.

Љубазне речи добродошлице и захвалности на вредноме поклону Епископу Максиму и његовој пратњи изrekli су у име Британске библиотеке госпођа Каролина Брејзер, главни библиотекар. Она је заједно са својим тимом, у коме су били господин Кристијан Јенсен, управник колектора и кустоса, Јанет Зморшек, управник евро-америчких збирки и Силијан О'Хоган, кустос за класичне и византиске студије, показали се као пажљиви домаћини, који су умели лепим речима и поклонима да захвале на уручене дарове.

Епископ Максим, амбасадор Огњен Прибићевић и игуман Сава обратили су се говорећи о новој монографији и косовској баштини српског народа али и целог културног света. Лепим речима су захвалили домаћинима на гостопримству и указали захвалност што ће ово вредно дело бити на увиду заинтересованим читаоцима као референтно културно научно дело на пољу заштите културних споменика на територији Косова али и духовних вредности проистеклих из Косовског завета.

ПРЕДАВАЊА ЋАКОНА НЕНАДА ИЛИЋА

У суботу 13. јуна и недељу 14. јуна Ћакон Ненад Илић из Београда је одржао два филозофско-богословска предавања у сали Лејди Пеџет. "Православље у 21. веку" је била тема првог предавања које је одржано у суботу 13. јуна у 19.30 часова, док је

у недељу 14. јуна у 13.00 часова тема била "Свети Сава и српски национални идентитет" у коме је наш гост говорио о пројекту "Отац", историјском филму о Светом Сави. Предавања су укључила пројекције, филмове и разговоре са предавачем. Више о филму "Отац" можете наћи на веб страници наше цркве.

ДОНАТОРСКЕ АКТИВНОСТИ ЗА ЦРКВЕ И МАНАСТИРЕ

12. маја 2014. на Васиљевдан, организовано је традиционално донаторско вече за помоћ манастиру Острог. Домаћин овогодишње вечери је био Горан Томашевић са својом породицом.

Присутне је поздравио и захвалио свим донаторима старешина цркве Св. Саве у Лондону о.Горан Спаић и домаћин вечери Горан Томашевић. Вече је било врло успешно, велики број гостију и аукција манастирских икона допринели су да је прикупљен износ од 9.638,56 еура.

За домаћина донаторске вечере идуће године пријавили су се Славица и Владан Поповић. Свети Василије Острошки моли Бога за нас!

О ПОНАШАЊУ У ЦРКВИ

У храм Божји би требало доћи бар петнаестак минута пре почетка Богослужења, да би упалили свеће и стали на своје место.

Улазећи у Божји храм побожно се прекрстити и тихо рећи ове речи псалма: *"Ући ћу у Твој дом. Поклонићу се Твојем светом храму у страху пред Тобом!"*

Ушавши у храм поклони се према иконостасу и тихо говори: **"Боже, очисти мене грешног/грешну"** и идући тако тихо и нечујно ка целивајућој икони, направи пред њом три поклона (два пре и један после целивања) крстећи се и изговарајући: **"Боже, милостив буди према мени грешноме/грешној и помилуј ме"**, а затим се поклони присутнима десно и лево и стани на одговарајуће место у храму (**мушкарци у десни део** храма, наспрам иконе Христове, а **жене у леви део**, наспрам иконе Пресвете Богородице). Да се разумемо - ово није под "морање", то јест, нико вас неће избацити напоље ако не поступите тако, али ово спада у црквени бон тон! (*Стварно је неприличан приказ када сама жена или њих две, стоје окружене мушкарцима на Литургији*).

У Цркву улазити пристојно одевен, бар с онолико обзира са колико се улази у сваку другу службену просторију (општину, суд, школу, канцеларију...)

У храм Божји **није дозвољено** улазити у папучама, кратким панталонама и мајицама - тзв. трегеркама.

У Цркву треба доћи **чист**, и телесно (и духовно), по могућностима.

Мушкарци би требали доћи **уредно обријани**, или са чистом брадом и косом.

Тренерке у Цркви треба избегавати, јер нисмо на спортском терену, већ у Храму Бога Вишњег. И као што не би у тренерки, необријани и неокупани, изишли пред директора у фирми, рецимо, или на пословни разговор, или пријатељима у госте, тим пре не би требали тако да долазимо у Храм Господњи.

Кратке сукње (изнад колена), мајице са дубоким деколтеом, огољена рамена, као и провидна и тесна одећа припијена уз тело, нису пожељне у цркви.

И не заборавимо оно што је Господ рекао у Старом Завету: "Жена да не носи мушкога одела, нити човек да се облачи у женске хаљине, јер је гад пред Господом Богом твојим ко год тако чини" (5.Мојс.22,5).

У храм Божји **не улазите** напарфемисани и нашминкани, јер тамо идете да се молите а не да се удварате некоме. Мирис парфема може надјачати мирис тамјана, и тако можете саблазнити људе око себе.

Не целивајте иконе ако сте накарминисани, нити руку свештеникову, а поготово не приличи причешћивати се са кармином на уснама.

Мушкарци **скидају капу** при уласку у Храм Божији, а жене **стављају мараму** на главу. И једно и друго се чини из смирења и скрушености пред Господом и није у питању никаква дискриминација, како неки желе злонамерно да прикажу.

Док траје света Служба **не идите пред олтар** да би целивали иконостасне иконе. Тиме ометате Службу и друге вернике.

За време Службе не пале се свеће. То се може чинити само пре и после Богослужења, а никако за време свете Службе, јер се тиме ремети ред и мир!

Ток богослужења треба пратити пажљиво, крстити се и поклонити се кад је томе време. А све то ваља чинити побожно и не ометајући присутне око себе, то јест, не треба скретати пажњу на себе – све чинити неупадљиво.

Главу треба приклонити: за време читања светог Јеванђеља, за време великог Входа, после херувимске песме, на речи: "**Главе своје Господу приклоните**", на речи: "**Мир свима**", као и при кађењу.

Крстити се треба са три прста десне руке, правилно састављена у једно, побожно и без журбе, стављајући састављена три прста прво на чело, затим на стомак, на десно раме, па на лево раме. После тога руке прекрстити на груди (десну преко леве) и смерно се поклонити.

Целивање светог Јеванђеља, Крста, моштију и икона требало би пропатити са три побожна поклона: два пред целивањем, а један после целивања. При целивању иконе Христа Спаситеља треба целивати Спаситељеве **ноге** (код допојасне иконе **руку**); целивајући иконе Богородице и светитеља треба целивати на њима **руку**. Светитељи се никада **не целивају у лице!**

Приступајући светом Причешћу, треба се побожно поклонити светим Тајнама Тела и Крви Спаситељеве, скрстити руке на груди, изговорити своје име, а после примања свете Тајне треба узети нафору и сачекати свештеника да прочита **Молитву после светог Причешћа**.

Након примања Причешћа и Молитве, не одлазити из Храма док свештеник не заврши Службу и не прочита **Отпуст** (зна се ко је изишао са Тајне вечере не сачекавши да Христос заблагодари Господу на јелу-Јуда искариотски).

Свети антидор-нафору треба примати побожно, десном руком преклопљеном преко леве. Нафора се никада не узима левом руком, не узима се прстима већ се узима устима из руке, усисавајући сваку мрвицу.

Ако случајно падне на земљу, треба је хитно подићи и без страха појести, да се не би скрнавила на поду.

У храму треба стајати са страхом и побожношћу, чувајући се од сваке расејаности и разговора. Нарочито треба бити пажљив за време: читања светог Јеванђеља; за време канона Евхаристије и изношења светих дарова ради причешћивања. Након завршене Литургије и Отпуста, поново приђи и поклони се целивајућој икони, и након тога изиђи са миром из Храма.

ON CELEBRATION OF FAMILY PATRON SAINT'S DAY („SLAVA“)

The celebration of the Family Patron Saint's Day (or „Slava“ in Serbian) is a Serbian custom which represents one of the main forms of expression of the Orthodox faith in Serbs, and which is not practiced by any other people. On that day, the celebrating family celebrates its patron saint who prays for that family before the Lord. Not only a family – a church, city, village, and even a trade or an association can have its own Slava.

There are different answers to why only the Serbs, of all Orthodox peoples, celebrate the Patron Saint's Day. Certain historians and ethnologists believe that the Christian Slava is the substitute for the worship of domestic gods, as each tribe or family had its own domestic god (the Serbs were polytheistic before they converted to Christianity).

Others believe that the Slava is linked to the times of mass conversion of the Serbian clans in the 9th century when, as a way to commemorate the conversion, the tribes started celebrating the Saint's Day that occurred at the time of the conversion or the Saint's Day of their choice.

None of the two stances provides the answer as to why no other Slavic people celebrates the Slava, even though they too were initially polytheistic and adopted Christianity at the later date.

All of the aforesaid, combined with certain historic data, indicate that only after the time of Saint Sava (who embedded the liturgical spirit to the Slava celebration) and his efforts and dedication did the Slava become a generally adopted and deep-rooted custom among the

Serbs of Christian faith, which is celebrated both by the Serbs living in their homeland and abroad.

The celebration of the Family Patron Saint's Day varies slightly in different areas inhabited by the Serbs, which of course reflects the different historical circumstances in which they lived. In spite of that, and regardless of the local differences, the essence has remained unchanged. That is the beauty and the importance of the Slava, celebrated by the Serbs throughout the centuries as a symbol of the Christian and national identity.

It is customary that the Slava is passed on from the father to the son (or to a male descendant), with the daughter inheriting the Slava only if the husband moves in with her after marrying; married women usually celebrate their husband's Slava. Each family celebrates one or more Family Patron Saint's Days, and some celebrate even more Slavavas (e.g. they can celebrate an additional Slava to preserve the Slava of a woman who is the only descendant of a family, or they can celebrate the "votive Slava").

In the past, sons celebrated the Slava with their fathers, and switched to celebrating the Slava on their own only after the father had passed on the Slava to his son; this was all in line with the life-style of those times.

However, today's life-style involves moving out of one's parents' home, so the son may and should celebrate the Slava in his home, with his own family, after receiving his father's permission and blessing.

The Slava celebration brings the whole family together, and on that day the Slava feast, consisting of traditional dishes, is usually served. We use this opportunity to reiterate that the dishes of the Slava feast must strictly observe the fast – if the Slava is celebrated during a fast, the dishes should be compatible with the fast, and vice versa.

The preparations for the feast should reflect the host's and his family's financial capacity, but also their love for their family and friends – their guests – this is another form of expression of the traditional Christian and Serbian hospitality. However, the celebrating family should refrain from the extremes in preparation in order to maintain the true meaning of the Slava celebration, so well-known to our ancestors.

On the Family Patron Saint's Day, the celebrating family visits a church and brings along the Slava cake, wine, and wheat (sometimes a candle too); the cake is cut, and the other items are blessed in the church on that occasion. In some cases a priest can visit a home to cut the cake.

In certain areas the celebrating families make sure to receive communion on the day of the Slava.

1. The main elements comprising a Slava are as follows:

a) The Slava cake, made on the day of Slava, using plain wheat flour, yeast, and holy water blessed by a priest prior to the Slava. If the holy water is not available, Epiphany water (blessed on the Epiphany) can be used.

The obligatory symbol IS HS NI KA, meaning “Jesus Christ is winning”, is placed on the top central part and on all four sides to it to form a cross on top of the cake. The cake itself symbolizes the Christ, who is the “bread of life”.

b) The wine, which is poured over the cake, symbolizes the blood from Jesus’ wounds.

The bread (cake) and the wine clearly indicate that the Slava is actually based on the liturgy, as the bread and the wine are the essential elements of the liturgy and the gifts offered to God during a Holy Liturgy.

c) The Slava candle, preferably made of pure beeswax, is another form of our offering and sacrifice to God to honour our Patron Saint.

d) The Slava wheat (or kolivo) is basically cooked wheat with added ground walnut, almond, or raisins. The kolivo, a symbol of the Resurrection, is always prepared for the Slava to honour the Saint being celebrated, but also to honour our ancestors who celebrated the same Saint. This is why a small candle is put into a bowl of wheat and lit.

e) The blessed icon of the Patron Saint, which should be present in every Serbian home. Generally speaking, the icon is hung on an East wall of the home (as the Christians turn to the East when praying at home or in the church). It is desirable to have icons of Lord Jesus Christ and All-Holy Mother of God next to the Patron Saint’s icon.

f) The icon-lamp placed above and over the Patron Saint’s icon, lighted on the Slava day, on Sundays, holy days, and/or when the need arises.

The above is a very short explanation of the meaning of the Patron Saint’s Day celebration. Should anyone be interested to learn more about the Slava celebration, they can always ask the parish priest.

V. Rev. Dragan A. Lazić

ИЗ СРПСКЕ ПРОШЛОСТИ

200 година од Другог српског устанка (1815 – 2015)

Други српски устанак представља другу фазу тзв. српске револуције против Османског царства, која је избила кратко по окончању Првог српског устанка. Други српски устанак је довео до српске аутономије у оквиру Османског царства и успостављања Кнежевине Србије, која је имала своју скупштину, устав и владарску династију.

После пропасти Првог српског устанка, српски народ се нашао у горем положају. Турци су настављали са убијањем људи, паљењем села и малтретирањем. Многе српске породице су побегле преко границе у Срем и Банат.

Велики везир Хуршид-паша је прогласио амнестију за српске устанике. Месец дана касније је поставио дванаест оборкнезова у дванаест нахија Београдског пашалука. Заједно са народом коме су стајали на челу, Турцима су се предале неке војводе и кнезови из Првог српског устанка: архимандрит Глигорије Радоичић, Милош Обреновић, Лазар Мутап, Арсеније Лома, Милић Дринчић, Павле Пљакић и Станоје Главаш.

У Београду је успостављена власт Сулејман-паше Скопљака. Почетак његове власти је обележен терором, насилним скупљањем оружја, увођењем кулука за оправку градова и путева, суровим утеривањем намета и феудалних обавеза. Оваква ситуација је изазвала поновно појављивање хајдука, који су и даље одржавали ратно стање у земљи. У Србији су са великим интересовањем праћени међународни догађаји, поготово после војног успеха Русије против Наполеона. Прота Матеја Ненадовић је упутио молбу руском цару Александру да се Србија припоји Русији или да добије положај какве су имале Молдавија и Влашка под руским протекторатом. Дошло је поново до сусрета кнезова који су добили онакву улогу коју су имали уочи претходног устанка. Помоћу прота Матеје српски кнезови су упутили молбе за помоћ Аустрији, Русији и осталим европским силама које су учествовале на Бечком конгресу.

Милош Обреновић је био најзначајнија српска личност у Београдском пашалуку после пада устаничке Србије. После слома устанка предао се Али-аги Серчесми, а касније је постављен за оборкнеза Рудничке нахије. Сулејман-паша Скопљак је у Обреновићу пронашао сарадника и поставио га је за баш-кнеза Крагујевачке, Рудничке и Чачанске нахије.

Односи између Порте и Срба су се још више заоштрили. Упркос обавезама који су за Турке произлазиле из осме тачке Букурешког мира, турска управа у Србији је даље наставила са дахијским начином владавине, насиљем, националним угњетавањем и економском експлоатацијом.

Управо због такве ситуације избило је неколико буна, да би у јесен 1814. године, у околини Чачка спонтано избила Хаџи Проданова буна. Буна се проширила и на суседне нахије. Буна је избила у јесен, што је Милошу Обреновићу дало разлог да одбије да се стави на чело буне. Чак је са неколико српских кнезова помогао њено гушење. Побуњеници су се код Кнића сукобили са војском Милоша Обреновића и његовог побратима Ашим-бега. Иако су побуњеници однели победу, Милош Обреновић и Ашим-бег су остали на бојишту, што је код побуњеника изазвало забуну, па су се повукли својим кућама. После пропасти буне, Хаџи-Продан Глигоријевић је побегао у Аустрију.

Сулејман-паша је и након Хаџи-Проданове буне наставио са терором. Припреме за следећу буну почеле су још док је Сулејман-паша држао Милоша Обреновића у Београду. Милош је издејствовао своју слободу под изговором скупљања новца за откуп српског робља.

Други српски устанак је почео спонтано. Локалне српске старешине су почеле да убијају Турке који су скупљали порез, а Арсеније Лома је опсео Рудник. На црквени празник Цвети 11. априла (23. априла по грегоријанском календару) 1815. у Такову су

се окупиле неке српске старешине. Старешине су замолиле Милоша Обреновића да буде вођа устанка, што је он, уз колебање, прихватио изрекавши чувену реченицу: “Ево мене, ево вас, рат Турцима!”

Оружане борбе су трајале око 4 месеца. Други српски устанак је за разлику од Првог устанка од почетка био уперен против легалне власти, коју је представљао Сулејман-паша. Порта је на устанике послала две војске са подручја Царства и једну из Београдског пашалука. Устаници су опсели Чачак и држали га под опсадом наредних четрдесетак дана. Милош Обреновић је опсаду Чачка оставио свом брату Јовану Обреновићу, Милићу Дринчићу и Јовану Добрачу, а са својом војском је кренуо на север и сукобио се са Турцима код Палежа и однео победу, заробивши уз то и два топа. После битке на Палежу устаници су успоставили везу са емиграцијом у Аустрији. У Србију су се од војвода вратили Петар Николајевић Молер, Павле Цукић, Стојан Чупић, Сима Катић и Сима Ненадовић.

Из Палежа Обреновић је кренуо ка Ваљеву које је под опсадом држао Павле Цукић и заједно су га освојили. Обреновић, Цукић и Ненадовић су наставили ка Чачку. Турци су напали устанике на Љубићу, али су их они одбили и прешли Западну Мораву и подигли шанчеве на обали.

После овог пораза, Порта упућује казнене војне јединице из Ниша и Босне према јужној и западној граници Србије, где су се концентрисале устаничке снаге. Босанска војска је претрпела пораз на Дубљу, а војска из Ниша на Љубићу. Ова битка се сматра најзначајнијом битком у другом српском устанку. У њој се посебно истакао својим јунаштвом Танаско Рајић.

Оружани сукоби са турском војском нису имале онај интензитет и оне размере као у Првом устанку. Доста је утицала и ситуација на руском фронту и Наполеонов пораз; постојала је могућност руске интервенције на основу осме тачке Букурешког уговора, па је Порта започела преговоре са Србима. Дошло је до преговора Марашли Али-паше и Куршид-паше са Милошем Обреновићем и закључивања усменог договора Марашли Али-паше и Милоша 25. октобра 1815.

Тако је прекинута оружана борба, мада то није прекинуло устаничке борбе за остварење циљева постављених 1804. и 1815. године. Оно добија само нове облике који одговарају новонасталој ситуацији - дуготрајни дипломатски преговори уз помоћ Русије. Турска је споразум схватила као коначни прекид борбе и устанка, али за Милоша Обреновића и устанике споразум је представљао основу за даље проширење повластица и полазну тачку у даљој борби за остваривање коначних циљева устанка - рушење турске феудалне владавине и успостављање сопствене власти.

Повластице које су добијене споразумом (скупљање данка од стране Срба, обезбеђење од злоупотребе спахија и других турских чиновника, постављање кнезова по нахијама, оснивање Народне канцеларије у Београду...) давале су Србима извесну самоуправу, која је омогућавала даљи економско-друштвени и политички развој.

После победе Русије над Турском, Једренским миром 1828. године, решено је и српско питање. Издата су два нарочита султанова писма - хатишерифи 1830. и 1833. године, којима су се потврђивала самоуправна права кнежевине Србије. Једном посебном одредбом од 1833. године, феудалне обавезе су урачунате у годишњи данак који је Србија плаћала Порти. Овим формално је било решено аграрно питање и уништени су феудални односи и турска власт у Србији.

Први и други српски устанак, у суштини, представљају камен темељац обнове српске државности у 19. веку и зато се један без другог не могу разумети, јер имају заједнички циљ, тј. коначно ослобођење српскога народа од Османског ропства и стварање српске државе.

о. Д. Л.

ШКОЛСКА СТРАНА

УПИС У ШКОЛСКУ 2015/16 ГОДИНУ

ПОЧЕТАК 2015/16. ШКОЛСКЕ ГОДИНЕ

Црквена недељна школа „Свети Сава“ почиње нову школску 2015/16 годину у недељу, 13. септембра 2015. у 10.00 часова. Присуство свих ученика из обе смене је обавезно.

После Свете Литургије служиће се призив Светога Духа на почетку школске године за благословен и успешан рад ученика.

УПИС УЧЕНИКА У СЕПТЕМБАРСКОМ РОКУ

Упис нових ученика и накнадни упис садашњих ученика у нову школску годину ће бити 6. септембра 2015. од 12.30 до 14.00 у просторијама Црквене недељне школе.

ОБАВЕШТЕЊЕ

Црквена школа организује књижевно вече посвећено Петру II Петровићу Његошу под називом "Владика, песник и владар" 19. септембра 2015. у 19:30 у Дому епископа Николаја. Предавач ће бити проф. др Мило Ломпар, редовни професор београдског универзитета. Улаз је слободан.

Књижевно вече „Од сеобе до повратка“ посвећено Милошу Црњанском поводом пола века од његовог повратка из емиграције у отаџбину

У суботу, 02. маја 2015. год. одржано је књижевно вече у Дому владике Николаја у Лондону, у организацији Црквене недељне школе „Свети Сава“.

На почетку програма публика је слушала поему „Ламент над Београдом" коју је говорио Милош Црњански у Коларчевој задужбини по свом повратку у отаџбину 1965. године.

Ученици шестог разреда су извели три скеча по анегдотама из живота чувеног писца и песника. Тако су дочарали: оригиналност, духовитост и довитљивост Милоша Црњанског.

У наставку програма публика је слушала чувену песму „Стражилово", коју је песник говорио у Радио Београду пре пола века.

О животу Милоша Црњанског, у контексту историјских, политичких и књижевних прилика прошлога века, говорио је проф. др. Мило Ломпар, председник Задужбине Милош Црњански и редовни професор Универзитета у Београду, који је аутор неколико књига о Милошу Црњанском: „О завршетку романа" (Смисао завршетка у роману „друга књига Сеоба"), „Црњански и Мефистофел" (О скривеној фигури „Романа о Лондону") и „Аполонови путокази" (Есеји о Црњанском).

Милош Црњански је био највећи писац међу великим писцима XX века на јужнословенском простору и према речима Ива Андрића од свих нас само је Милош Црњански рођени писац.

Потреба да се такав писац врати у отаџбину и да се његова дела објављују јавила се крајем педесетих година прошлога века. Преговори о повратку у комунистичку Југославију трајали су десет година. Милош Црњански се вратио у Југославију у августу 1965. године као британски држављанин. Као аташе за штампу краљевине Југославије радио је у Риму 1941. године. На позив Владе Краљевине Југославије, која је емигрирала исте године, дошао је у Лондон. Прве емигрантске године протекле су у ишчекивању краја рата и повратка у отаџбину, а затим је наступило више деценијско животарење у суровим животним условима. Уз подршку супруге Виде и поштовалаца његовог књижевног рада Црњански је писао у емиграцији. Милош Црњански је био отворени антикомуниста и његов повратак у отаџбину за време комунистичке власти је изазвао бројне полемике. Он је био примљен, али није био прихваћен у таквом режиму, јер је остао веран свом српском становишту, које је дефинисао у време Краљевине Југославије предосећајући историјску катастрофу коју ће Срби доживети због идеје југословенства.

Даровити песник и писац, Милош Црњански, није имао слуха за политику, али је историјске токове одлично разумевао и готово предвиђао. Написао је најбољи историјски роман „Сеобе" у нашој књижевности. Његова целокупна дела су сведочанства непролазне вредности. Последњом вољом његове супруге Виде Црњански рођ. Ружић основана је Задужбина Милош Црњански, која чува, обнавља и сакупља све што је написао Милош Црњански. Задужбина је непрофитна и невладина организација, која ради захваљујући добровољцима и поштоваоцима дела и рада Милоша Црњанског као и приложницима који новчано помажу рад Задужбине. Детаљније о раду ове Задужбине можете видети овде: <http://www.mcrnjanski.rs/>

Књижевно вече посвећено Милошу Црњанском има велики културни значај за српску заједницу у Лондону о чему најбоље сведочи бројна публика у широком генерацијском распону: од људи, који су га лично познавали и слушали његова предавања на овом истом месту пре пола века, до ђака, који уче о Милошу Црњанском и његовим књижевним делима.

Уз мелодије руске музике, коју је Милош Црњански радо слушао, завршено је књижевно вече у пријатној атмосфери разговора са проф. др. Милом Ломпаром.

ИЗ ЦРКВЕНИХ МАТИЧНИХ КЊИГА:

КРШТЕНИ:

МАКСИМ син Горана Илића и Марине Рајковић, кума: Мануела Станишић
МАРКО син Горана Илића и Марине Рајковић, кума: Бранкица Николић
АЉОША син Lancelot Clark и Helga Hoffman, кума: Сандра Крстовић
НОА кћи Владана Јововића и Марије Робертсон, кум: Жељко Томић
АЛЕГРА кћи Вукан Лазаревић и Сандра Локас, кум: Владислав Ђаков
СОФИА кћи Вукан Лазаревић и Сандра Локас, кум: Владислав Ђаков
АЛЕКСАНДАР син Небојше Радића и Татјане Гајић, кум: Небојша Јовановић
МАРКО син Небојше Радића и Татјане Гајић, кум: Драган Ђоровић
АНТОНИА кћи Antony Roуse и Ана Нановски, кума: Наташа Griffin
МИЛИЦА кћи Душана Алексића и Марице Деспотовић, кум: Александар Ђорђе Раца
ДАМИЕН син Драгана Чимбура и Весне Глушац, кума: Ката Дмитровић
НИКОЛИНА кћи Николе Амановића и Александра Јакимовска, кум: Александар Стајић
СОФИА кћи Рената Петровића и Далиле Петровић, кум: Роман Мишковић
БЈАНКА кћи Златана Чехића и Сњежане Лучић, кума: Eleni Bello
МИЛА кћи Филипа Бојанића и Ирене Брадаш, кума: Јована Синобад
JOSIE HANH кћи Филипа-Стојана Огњеновића и Hanh Nguyen, кума: Марија Љубеновић
СТЕФАН син John Collis и Бојане Костић, кума: Сузана Томашевић
МИА кћи Дамира Јовановића и Јелене Вукас, кум: Борко Марић

ВЕНЧАНИ:

JAMES DAVID COWAN Begg и ИВАНА Цвијановић, сведоци: James Franklin и Миланка Мичић

Срећним младенцима честитамо!

УМРЛИ:

РАДОСЛАВА ЛАЛА Чукић, сахрањена на Mortlake Cemetery
ПАТРИЦИЈА ПАТ Маричић, сахрањена на Српско гробље Бруквуд
ЂУРО Арнаут, сахрањен на Српском гробљу Бруквуд
БОЖИЦА Вујасин, сахрањена на Waltham Abbey Cemetery
АНКА Ковачевић, сахрањена на Српском гробљу Бруквуд
МИЛИВОЈЕ Брозичевић, сахрањен на Српском гробљу Бруквуд
ДРАГИЊА Жикић, сахрањена на Новом гробљу у Београду
МИЛИВОЈ Доклестић, сахрањен на Kensal Green Cemetery
МИРЈАНА Доклестић, сахрањена на Kensal Green Cemetery
ВУКОСАВА Путничанин, сахрањена на Српском гробљу Бруквуд
СЛАВКО Станишић, сахрањен на Српском гробљу Бруквуд
ЗОРКА Арежина, сахрањена на Српском гробљу Бруквуд
МИЛОРАД Стефановић, сахрањен на Српском гробљу Бруквуд
МИЛОСАВ Васовић, , сахрањен на Српском гробљу Бруквуд

Вечан им помен у Царству Божјем!

ОБАВЕШТЕЊЕ

1. Од 1. септембра 2015. Света Литургија сваке суботе, недеље и празником почиње у 10.00 часова.

Please note that from the 1st September 2015, the Holy Liturgy will be starting at 10.00 o'clock every Saturday, Sunday and feast days.

2. Позивамо све парохијане који нису уплатили парохијал, да то учине приликом доласка у цркву или слањем чека канцеларији наше цркве на име "Serbian Orthodox Church of St. Sava" у износу од £30.00 или директно путем банке на рачун 90835013, sort code 20-96-55, са напоменом "parish fee" или преко нашег новог веб сајта путем paypal-а.

ДРАГА БРАЋО И СЕСТРЕ,

са жељом да вашу Љубав подстакнемо на добра дела милосрђа, подсећамо вас да је редован годишњи прилог Цркви, парохијал, веома важан за нашу Свету Цркву као заједницу Светих сабраних око Богочовека Христа Господа.

ШТА ЈЕ ПАРОХИЈАЛ?

Парохијал је редован годишњи допринос породице или појединца својој Светој Цркви. У Лондонској парохији Светог Саве парохијал износи 30 фунти годишње, односно 2.5 фунте месечно. Управа парохије не жели да парохијал буде превелики материјални терет својим верницима. Неупоредиво више од материјалног, парохијал има верски и морални значај за све вернике, посебно због тога што је то добровољни прилог и нико није на било какав начин принуђен или условљен да буде донатор. Редовна уплата парохијала има смисла уколико схватамо колика је улога Српске Православне Цркве у животу сваке српске православне породице и целог нашег народа, позивајући се на веру, љубав и наду, али и свест о важности милосрђа за добро породице и Цркве. Сваком добронамерном човеку, а нарочито вернику, јасно је да се Црква издржава прилозима својих верних чланова, а редовне расходе (вода, струја, телефон, порези) намирује из парохијала. Такође, од тог новца се финансирају бројне мисионарске активности Цркве, осигурава рад свештеника, помажу се њиме редовна богослужења, рад Кола српских сестара, Недељна школа, хор, фолклор и све што је потребно за уређење Српске православне заједнице верних у Лондону, а често помажемо и нашим члановима којима је помоћ потребна.

Подсећамо вас на једну скоро заборављену врлину даривања – добровољни рад за општенародно добро. Често се указује потреба да се укључите у одређене активности које Црква предузима и да дарујете своје време у добровољном раду. То је често важније од новца. Тужно је да се такав вид човекољубља заборавио у нашој Цркви и народу. Стога вас молимо да на листу волонтера допишете и своје име. Можете се пријавити у недељу у Цркви, или позвати телефоном црквену канцеларију (020 7727 8367), или се јавити електронском поштом (crkva@spclondon.org) и оставити своје контакте. Подсећамо вас да Црква није само људска заједница и творевина, већ је и

Дом Оца Небеског, место сусрета Бога и човека. Дарујући свој новац или своје време, показујете се као градитељи Цркве и пријатељи Богочовека Христа.

За свој мали допринос Цркви, ми, заузврат, добијамо немерљива блага, верска и морална, у смислу спасења и вечног живота. Поред Свете Литургије и других светотајинских обреда и молитвословља, од Цркве добијате и драгоцене савете, уверење за упис детета у школу, препоруку, потврду идентитета, посету у болници или код куће и друго. Зато молимо родитеље да утичу на своје млађе, који су завршили школу и почели да раде, да и они постану активни чланови парохије. То ће позитивно утицати на њихов даљи развој у верском, моралном и националном погледу, што ће бити на општу корист и Цркве и нације.

Сваком Србину и православцу у Лондону важно је да недељом храм Светог Саве буде испуњен верним народом који је духовно просвећен и васпитан, да храм изгледа што лепше, достојан наше свете православне вере и да црквени живот цвета, у најбољем смислу те речи. То ћете, драга наша браћо и сестре, помоћи редовним доласком на Свету Литургију и чинећи дела љубави, као што су редовни парохијал или добровољни рад. Свака заједница почива на доприносу и доброј вољи сваког појединца. Покажимо и ми да смо савесни и свесни верници, помажући своју заједницу, парохију Светог Саве у Лондону. Укључите се у живот Цркве на тај начин што ћете показати способност даривања. Тако ћете се испунити благодаћу и неисказаном радошћу, јер се љубав и свака врлина увећава даривањем и дељењем.

Драга браћо и сестре, од срца вам захваљујемо на разумевању и подршци. Радујемо се сусретима са вама, у славу Бога!

WHAT IS A PAROCHIAL FEE?

The parochial fee is a regular annual fee paid to the church by a family or individual. The parochial fee for St Sava Church in London is £30 per year or £2.50 per month. The Church Council chooses to keep the fee low for the benefit of its parishioners. More importantly, the parochial fee has a spiritual and moral meaning for all worshippers, in particular because it is voluntary in nature and there is no pressure to donate in this way. The regular annual payment is an expression of the importance the Church has in the life of every Serbian Orthodox family and indeed of our nation, calling us to look to our faith, love and hope with the Church at its centre. Every good person, especially the faithful, understands that the Church supports itself by the donations of its parishioners and that the necessary costs (water, electricity, phones and taxes) are paid for by the parochial fee. Indeed, that money finances many of the Church's missionary activities, the work of the priests, regular services, the work of the Circle of Sisters, the Sunday School, the Choir, the Folk Dance Ensemble and all the other required works to ensure the functioning of the Serbian Orthodox Community in London. In addition, we regularly provide assistance to those in need.

We would like to remind you of an often forgotten element of giving - voluntary work for the good of all. We often need people to volunteer and help with certain activities which the Church undertakes and we need you to help us by giving us your time and assistance. This is often more important than a financial contribution. It is sad to see that this element of volunteering has been overlooked in our church and community. We, therefore, ask that you

add your name to the list of volunteers. You may put yourselves forward on Sunday in church or call the Church Office (020 7727 8367), or send us an email (crkva@spclondon.org) and leave us your contact information. We would like to remind you that the Church is not just a place to gather but the House of the Lord. By donating money and/or time, we not only become the architects of the Church but true friends of Jesus Christ our Lord.

For our small contribution to the Church we will prosper both spiritually and morally with regards to our salvation. Further to holy services the Church provides spiritual guidance, assistance in school applications for your children, proof of identity, hospital or home visits and more. For this reason, we ask parents whose children have now grown up and started working, to encourage them to become active members of the community. This will have a positive effect on their spiritual growth, morality and national pride, which will ultimately benefit the Church and our nation.

For every Serbian Orthodox Christian in London, it is vital that the St Sava Church is full of worshippers so that the Lord's House looks even more glorious and that our spirituality can truly blossom in every sense of the word. This can only be achieved by you, our brothers and sisters by attending the liturgies regularly and by showing your faith and love by helping financially and volunteering. Every community starts with the love and help of the individual. We can show that we are conscientious believers by helping the parish of St Sava in London. In this way we will be full of grace and joy, because love and virtue increases by giving and sharing.

Dear Brothers and Sisters we thank you from the heart for your understanding and support. We look forward to seeing you, praise be to God!

FINLAY BREWER

Finlay Brewer can help you sell or rent your home

**Our success and achievements
are due to hard work and an honest
straight-talking approach**

**Finlay Brewer have been helping property owners
and landlords sell and rent their homes throughout
West London since 1992**

**Come see us at 27 Churchfield Road or call
Rista Backovic or Filip Bojanic on
020 8993 6929**

LOCAL

INDEPENDENT

INVOLVED

020 8993 6929

27 Churchfield Road Acton W3 6BD

acton@finlaybrewer.co.uk

www.finlaybrewer.co.uk

WEMBLEY FUNERAL SERVICES

INDEPENDENT FAMILY FUNERAL DIRECTORS

Contact Mr Vladimir Lazic

Tel: 020 8903 5892

Mob: 07860 427 176

Fax: 020 8903 9735

Members:

Offering professional and sympathetic care and dignity

РАСПОРЕД БОГОСЛУЖЕЊА 2015. до 1. септембра 2015.

(Детаљан распоред служби на splondon.org)

СВЕТА ЛИТУРГИЈА

Сваке недеље и празника у 10.30

Сваке суботе у 9.00 (осим у време летњег годишњег одмора)

Сваке прве недеље у месецу у Waltham Cross-у

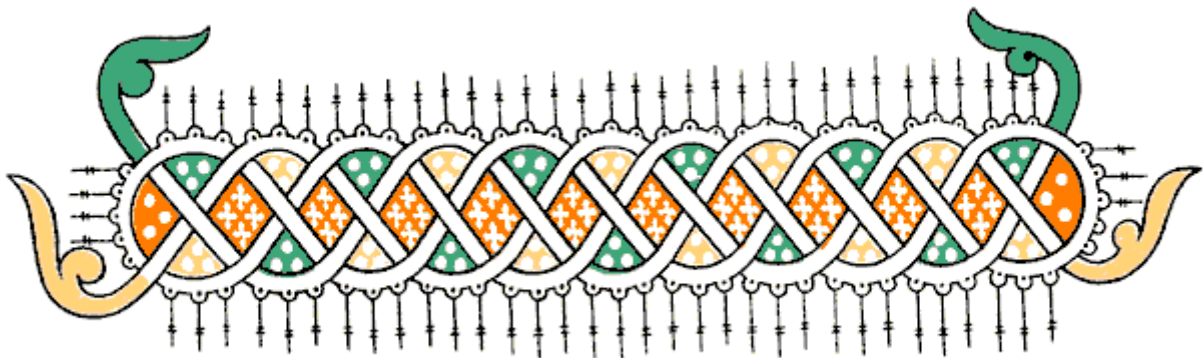
ВЕЧЕРЊЕ

Сваке суботе у 19.00

Уочи празника када се служи Св. Литургија у 19.00

АКАТИСТ

Сваког четвртка у 19.00

CHURCH SERVICES FOR 2015

(Detailed services can be found on our web site splondon.org)

HOLY LITURGY

Every Sunday and Feast days at 10:30 am

Every Saturday at 9:00 am (except during summer holidays)

Every first Sunday of the month in Waltham Cross

VESPERS

Every Saturday at 7:00 pm and the night before the Feast day

AKATHIST

Every Thursday at 7:00 pm

РАСПОРЕД БОГОСЛУЖЕЊА 2015. од 1. септембра 2015.

(Детаљан распоред служби на splondon.org)

СВЕТА ЛИТУРГИЈА

Сваке недеље и празника у 10.00

Сваке суботе у 10.00

Сваке прве недеље у месецу у Waltham Cross-у

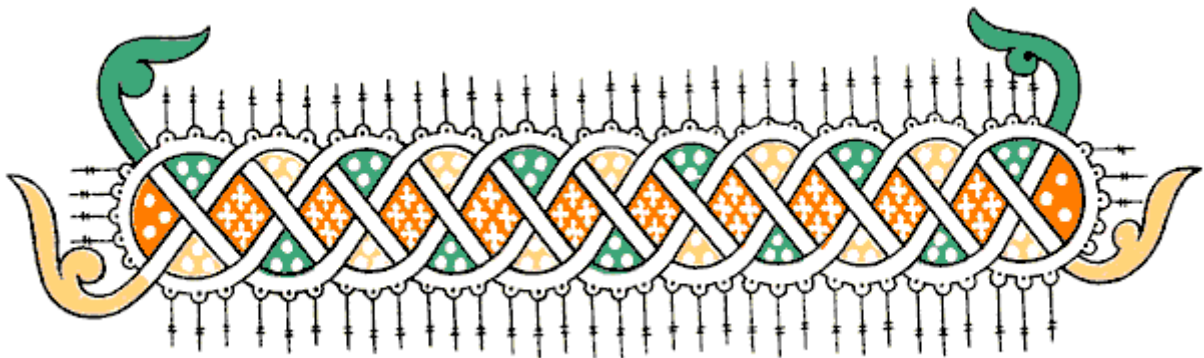
ВЕЧЕРЊЕ

Сваке суботе у 19.00

Уочи празника када се служи Св. Литургија у 19.00

АКАТИСТ

Сваког четвртка у 19.00

CHURCH SERVICES FOR 2015

(Detailed services can be found on our web site splondon.org)

HOLY LITURGY

Every Sunday and Feast days at 10:00 am

Every Saturday at 10:00 am

Every first Sunday of the month in Waltham Cross

VESPERS

Every Saturday at 7:00 pm and the night before the Feast day

AKATHIST

Every Thursday at 7:00 pm